

Маевский А.Е., Король А.П., Гриценко А.С., Щербич Ю.В.

СОВРЕМЕННЫЕ ВЗГЛЯДЫ НА ЭТИОПАТОГЕНЕЗ, ПАТОМОРФОЛОГИЧЕСКИЕ ОСОБЕННОСТИ РЕВМАТОИДНОГО АРТРИТА, АКТУАЛЬНЫЕ ПОДХОДЫ К ДИАГНОСТИКЕ И ЛЕЧЕНИЮ РЕВМАТОИДНОГО АРТРИТА

Резюме. Ревматические болезни на данный момент остаются наиболее распространенной патологией во всем мире и в Украине в частности. По распространенности ревматические заболевания занимают 3-е место после болезней органов кровообращения и пищеварения и охватывают более 4 млн. (10%) населения земли.

Ключевые слова: Ревматоидный артрит, эрозивно-деструктивный полиартрит, ревматоидный фактор, синовит, онкогенная сеть (oncogene network), "трансформированные" фибробласты, цитокины, классификация ACR и EULAR, базисные противовоспалительные препараты (БПЗП).

Maievskiy O.Ye., Korol A.P., Gritsenko A.S., Sherbich Yu.V.

MODERN VIEWS ON THE ETIOPATHOGENESIS, PATHOLOGIC FEATURES OF RHEUMATOID ARTHRITIS, CURRENT APPROACHES TO DIAGNOSIS AND TREATMENT OF RHEUMATOID ARTHRITIS

Summary. Rheumatic diseases remain the most common pathology worldwide and in Ukraine in particular. As the prevalence of rheumatic diseases occupy the 3rd place after diseases of the circulatory system and digestive system and cover more than 4 million (10%) of the population.

Key words: Rheumatoid arthritis, erosive and destructive polyarthritis, rheumatoid factor, synovitis, oncogenic network (oncogene network), "transformed" fibroblasts, cytokines, classification of ACR and EULAR, basic anti-inflammatory drugs (BPSP).

Рецензент - д.мед.н., проф. Гунас І.В.

Стаття надійшла до редакції 18.11.2016

Маєвський Олександр Євгенійович - д.мед.н., проф., завідувач кафедри гістології ВНМУ ім. М.І. Пирогова; maevskyalex8@gmail.com

Король Анатолій Петрович - к.мед.н., доцент кафедри гістології ВНМУ ім. М.І. Пирогова; +38(097)2499649

Гриценко Антоніна Сергіївна - старший викладач кафедри гістології ВНМУ ім. М.І. Пирогова; grytsenko.antonina@gmail.com

Щербич Юлія Василівна - студентка 6 курсу ВНМУ ім. М.І. Пирогова; +38(063)2441385.

© Мазченко В.Ф., Шевченко В.М., Назарова О.С.

УДК: 159.922.27:378.4(61)-057.87-054.7

Мазченко В.Ф., Шевченко В.М., Назарова О.С.

Вінницький національний медичний університет імені М.І. Пирогова (вул. Пирогова, 56, м. Вінниця, 21018, Україна)

ПРОБЛЕМА АДАПТАЦІЇ СТУДЕНТІВ-МІГРАНТІВ ДО НАВЧАЛЬНОГО ПРОЦЕСУ НА КАФЕДРАХ ТЕОРЕТИЧНОГО ПРОФІЛЮ МЕДИЧНОГО УНІВЕРСИТЕТУ

Резюме. Вимушені зміни місця проживання та навчання для студента є стресом, який негативно впливає на його навчальний потенціал. Для організації і забезпечення результативної навчальної та пізнавальної діяльності студентів необхідно, щоб завдання, які вирішуються на заняттях кафедр теоретичного профілю виконувались в умовах індивідуального підходу до студентів. До особливостей навчальної діяльності студентів початкових курсів необхідно віднести інтенсивність функціонування психіки та високу інтелектуальну напругу. Організація успішної навчальної діяльності студентів, що мігрували зі східних регіонів та Криму потребує додаткових зусиль зі сторони викладачів.

В статті викладено проблеми адаптації студентів-медиків з числа мігрантів до навчання на кафедрах теоретичного профілю, обговорено найбільш ефективні шляхи подолання цих проблем.

Ключові слова: студенти-мігранти, адаптація, навчальна діяльність.

Будь-які (навіть тимчасові) зміни місця проживання, роботи, або навчання для людини є стресом. Тим більше, коли такі зміни є вимушеними, а перспективи невідомі. Студенти перших курсів медичних університетів, коли відбувається навчання на кафедрах теоретичного профілю, за віком є юнацькою віковою групою. Хлопці та дівчата юнацького віку, як і підлітки, дуже вразливі до стресових ситуацій, які можуть призводити до нервового зриву з дуже негативними наслідками. Більшість дослідників визначають юнацький вік як період особливо важливий для становлення особистості, самовизначення і вибору свого життєвого шляху. Місце юнацького періоду в онтогенетичному розвитку людини визначається не-

обхідністю реального включення юнаків і дівчат у світ дорослих, оскільки вже стає неможливим уникнення питань самовизначення. Тому психологічні характеристики юнацького віку займають значне місце в теоретичних і емпіричних роботах вітчизняних і зарубіжних психологів, а психологічні проблеми і особистісні новоутворення студентів-мігрантів мають свою специфіку.

Адаптацію до навчання студента-мігранта в нових, незвичних для нього умовах ускладнює ще й те, що навчання на початкових курсах у медичному університеті висуває підвищені вимоги до студентів внаслідок високого темпу навчального процесу та значного обсягу інформативних навантажень [1]. Крім того, перед

студентом постає необхідність поділу великої кількості навчальної інформації з матеріалу лекцій, підручників, атласів та методичних розробок на головні і другорядні дані, вибудовування їх в доступні для вивчення змістовно-логічні схеми. Кількість цієї інформації постійно збільшується і спроби передати весь її обсяг, особливо в довготривалу пам'ять студентів, не завжди виявляються успішними [1, 11]. Тому для засвоєння матеріалу навчальної програми необхідна постійна підтримка достатнього рівня загального інтелектуального розвитку, ерудованості, широти пізнавальних інтересів, рівня володіння певним колом логічних операцій [3], що дуже складно в умовах стресу. При деякому зниженні цього рівня можлива компенсація за рахунок активізації оперативної пам'яті й переключення уваги, рішення вербально-логічних завдань, або підвищеної мотивації та працездатності, посидючості, ретельності в навчальній діяльності [6], але мігрантам це зробити заважає недосконалість житлово-побутових умов, пов'язаних з переїздом.

Значно ускладнює пристосування студентів до нових умов навчання модернізація системи вищої освіти України, яка є передумовою входження України до єдиного Європейського та Світового освітнього простору. За вимогами "Тимчасового положення про організацію навчального процесу за кредитно-модульною системою" у вивчені дисциплін більше уваги звертають на самостійну роботу студентів, особливо на теоретичних базових кафедрах, які викладають природничі та гуманітарні дисципліни. Самостійна робота студента складає біля 33% від загальної кількості годин на підготовку [10]. Але студенти-мігранти, які прагнуть пристосуватися до нових умов навчання, потребують не самостійної, а колективної праці. Збільшення ж питомої ваги в навчальному процесі самостійної роботи відокремлює цих студентів від колективу. Відомо, що методи навчання у ВНЗ різко відрізняються від шкільних, оскільки в середній школі навчальний процес побудований на заохоченні учня до навчання, змушує його працювати регулярно. В інші умови потрапляє вчорашній школяр, переступивши поріг вузу. Багато першокурсників на перших етапах навчання відчують труднощі, пов'язані з відсутністю навичок самостійної навчальної роботи: вони не вміють конспектувати лекції, працювати з підручниками, знаходити і здобувати знання з першоджерел, аналізувати інформацію великого об'єму, чітко і ясно викладати власні думки. В цілому, для початкового етапу навчання характерна висока інтенсивність впливу несприятливих психосоціальних чинників, що дозволяє охарактеризувати цей період як складний, а студентів-першокурсників - як групу ризику щодо зниження рівня особистісного адаптаційного потенціалу. Студенти-мігранти долають цей бар'єр в умовах невпевненості у завтрашньому дні та неминучої психологічної депресії, яка пов'язана з вимушеною зміною місця проживання, житлових умов, звичного оточуючого середовища. Ускладненнями в процесі пристосування студентів-мігрантів до

навчання в нових умовах можуть стати також розбіжності в темах навчальних планів ВНЗ, в якому вони навчалися раніше, та університету, в який перейшли внаслідок міграції. Якщо викладачеві нескладно узгодити теми двох навчальних планів, то студент, який врівноважує ці розбіжності, вимушений вчити навчальний матеріал, який треба доскласти, безсистемно, "шматками". При цьому не треба забувати і про поточні теми.

Дуже часто адаптацію студентів-мігрантів до навчання у медичному університеті ускладнює так званий "мовний бар'єр". Відомо, що населення східних регіонів та Криму розмовляє та навчається російською мовою. Центральні регіони, які приймають переважну більшість мігруючого населення, мають на своїй території навчальні заклади, заняття в яких проводяться лише українською мовою. І, хоча російськомовні підручники предметів, що викладаються на початкових курсах медичних університетів, отримати для користування нескладно, то, навіть володіючи матеріалом навчальної теми, в процесі відповіді студент вимушений його перекладати на українську мову, оскільки відповіді іншими мовами не приймаються. Дуже часто від студентів-мігрантів можна почути, що вони повністю розуміють українську мову, але розмовляти нею не можуть.

Дуже серйозна проблема, яка з'являється у процесі адаптації студента-мігранта до навчання в умовах нового для нього учбового закладу, може бути визначена як комунікативна проблема, або проблема відносин у студентському колективі.

Студенти початкових курсів, на відміну від старшокурсників, дуже прискіпливо ставляться до отриманих оцінок. В процесі навчання в групі емпірично формується багаторівневий мікросоціум, де значну роль відіграють особисті розумові здібності та, відповідно, рівні успішності. Поява "чужинців" у групі руйнує встановлені стереотипи і мігранти опиняються осторонь від студентського колективу. Крім того, іноді, висловлювалися думки, що студентам-мігрантам співчують, і тому підвищують їм оцінки. Прибуття студентів-мігрантів, як правило, не співпадає з початком навчального року, і тому в кімнатах гуртожитків встановлюють додаткові ліжка, мігрантів селять в профілакторіях, кімнатах відпочинку тощо. Таким чином, поява студентів-мігрантів несе з собою для вже сформованих студентських груп низку незручностей як на побутовому, так і на навчальному рівнях, що є передумовою виникнення комунікативних проблем у студентських колективах.

Негативний вплив на психічний стан студентів-мігрантів чинять також побутові негаразди та раптове зникнення звично налагодженого побуту. Крім того, деякі студенти-мігранти за різними обставинами вперше опинились віддаленими від батьків і тому втратили звичну моральну підтримку.

Слід зазначити, що в деяких випадках успішність студентів, що прибули зі Сходу та Криму навіть покращується, з одного боку за рахунок мобілізації прихова-

них ресурсів організму в умовах стресу, з другого, як вони самі кажуть, за рахунок відсутності звичних відволікаючих чинників.

Для викладача початкових курсів вищого навчального закладу повинен бути важливим не тільки аналіз побудови навчальної діяльності та проблема її формування у студентів, а також і адекватне використання індивідуального підходу до кожного студента з урахуванням його власних здібностей, особливостей характеру та зовнішніх обставин, у яких йому доводиться жити і навчатись [11]. При цьому є необхідним також вплив і на студентський колектив у цілому, що стосується як навчальних, так і низки інших питань. Фактично мова йде про те, щоб навчити студентів вчитися і адекватно формувати свої відносини між собою та зовнішнім світом і це зазвичай важливіше, ніж озброєння їх конкретними предметними знаннями [8, 4].

При появі в групі студентів-мігрантів викладач у першу чергу в індивідуальній розмові з ними повинен проявити цікавість до подій на їх батьківщині, запитати де вони навчались, ким працювали батьки, як вони бачать свої перспективи та увійти до них у довіру. Після цього викладач повинен сказати цим студентам, що він вже мав справу з мігрантами, що проблеми в усіх студентів-мігрантів достатньо типові і вони завжди вирішуються, але не одразу, а поступово, а всі сили студенти повинні спрямувати на навчання. Викладач повинен зробити все можливе, щоб навчальний процес студентів-мігрантів мав достатньо високу мотивацію, тому що мотиваційна сфера є важливою складовою структури особистості, важливим чинником психічної регуляції людської діяльності та, зокрема, провідним компонентом навчальної діяльності. Навчальна діяльність студента є проміжною ланкою між шкільним навчанням та виробничою діяльністю. Вона відрізняється як від шкільної навчальної діяльності (опанування об'ємом знань), так і від професійної діяльності (практичне виконання певних ділових функцій). До особливостей навчальної діяльності студентів необхідно віднести своєрідність цілей і результатів (оволодіння знаннями, вміннями, навичками, підготовка до самостійної праці, розвиток особистісних властивостей та якостей); особливий характер об'єкту вивчення (інформація про майбутню працю, наукові знання); студентська діяльність протікає у запланованих умовах (програми, терміни виконання); особливі засоби діяльності - лабораторне обладнання, книги, різні моделі майбутньої професійної праці; для студентської діяльності характерна інтенсивність функціонування психіки, надзвичайно висока інтелектуальна напруга; в ході студентської діяльності з'являється перевантаження, що викликає напруженість [2]. Якщо такий важливий життєвий етап співпадає з процесом міграції, викладач повинен постійно підтримувати у студента-мігранта потужний мотиваційний імпульс - іти вперед до своєї високої цілі, незважаючи на обставини.

Навчальна діяльність студентів зумовлюється декількома групами мотивів: вузькими особистісними (праг-

ненням отримувати позитивні оцінки, мати гарні конспекти, вивчати основну літературу); широкими соціальними (пізнавальними інтересами, розумінням значимості навчання, прагненням спілкуватися з викладачами, брати участь у роботі проблемних гуртків); творчими мотивами (самостійності при вивченні нового матеріалу, глибоким розумінням цілей навчання, оригінальними виступами на семінарах, участю у науковій роботі) [5]. Якщо в звичайних умовах студент одразу займає певну мотиваційну групу (обов'язково з включенням попередніх), то в умовах тривалого стресу, який супроводжує міграцію, студент, як правило, не підводиться вище рівня вузьких особистісних мотивів. Це цілком зрозуміло, оскільки є єдино можливим шляхом вирівняти хід навчального процесу на початкових етапах адаптації до навчання на новому місці. В подальшому викладач повинен прагнути захопити студента до діяльності, яка відповідає широким соціальним, а, можливо, і творчим мотивам. До факторів, що сприяють формуванню позитивної мотивації можна віднести вибір завдань, що створюють проблемні ситуації, емоційну форму викладу навчального матеріалу, усвідомлення близьких та кінцевих цілей навчання, теоретичної і практичної значущості засвоєваних знань, простеження "перспективних ліній" у розвитку наукових понять, професійну спрямованість навчальної діяльності, наявність "пізнавального психологічного клімату" у навчальній групі. При використанні цих факторів у навчальному процесі всіх студентів, у тому числі і мігрантів, повністю захоплює навчання, а особисті відносини відходять на задній план, оскільки в усіх студентів виникають однакові проблемні ситуації. При цьому відбувається психологічне злиття студентів-мігрантів з основною масою студентської групи.

Важливою умовою підвищення рівня підготовки студентів-медиків є організація їх пізнавальної діяльності з дослідження об'єкта і формування кожним студентом власних знань про нього на кожному навчальному занятті незалежно від його форми [7]. Будь-який навчальний матеріал запам'ятовується в активній діяльності з ним, а не коли його розповідає викладач або передає знання учням у готовому вигляді [9]. В більшості випадків пізнавальна діяльність з дослідження об'єкта можлива тільки в рамках інтерактивних методик. Якщо студент-мігрант недостатньо володіє українською мовою, то він і мислить "по-російськи", в такому випадку україномовні діалоги його одногрупників не дадуть йому вільно розвивати думку, а приймати участь у груповому обговоренні питання, яке стосується теми, що вивчається, він також не зможе.

До мовного питання викладач повинен підходити дуже толерантно. Він навіть може перший раз у вигляді виключення дозволити студенту-мігранту відповідати російською мовою, за умовою, що в подальшому він буде користуватись виключно українською, як би це не виглядало. Треба переконати студента в тому, що при постійному вживанні вивчити мову зовсім несклад-

но, але це потребує додаткових зусиль і часу. Викладачеві треба провести роз'яснювальну роботу серед основної маси студентів групи, щоб вони зрозуміли в яку складну життєву ситуацію потрапили мігранти та наскільки вони потребують всебічної підтримки. В той же час студентам-мігрантам треба дати зрозуміти, що вони можуть розраховувати на ту підтримку зі сторони одногрупників та викладачів, яку вони потребують, але критерії оцінювання знань та загальні вимоги будуть для всіх однакові.

Висновки та перспективи подальших розробок

1. Таким чином, проблема всебічної підтримки роз-

витку особистості студентів-мігрантів є однією з актуальних сучасних проблем.

2. Сьогоднішня необхідність її вивчення обумовлена, з одного боку, різким збільшенням числа мігрантів і невирішеністю їх проблем, з іншого боку - відсутністю практичних методик і програм з надання цілеспрямованої підтримки студентам-мігрантам в період їх адаптації до нових соціальних та навчальних умов.

В подальшому необхідне розширення міжпредметних зв'язків з дисциплінами соціально-гуманітарного циклу, а також ужиття заходів з організації спеціальної підготовки викладачів до роботи з цією категорією студентів, що вимагає додаткових досліджень та організації заходів на більш високому рівні.

Список літератури

1. Баженов Д.В. Совершенствование образовательного процесса на кафедрах анатомии в медвузах Российской Федерации в современных условиях / Д.В. Баженов, Л.Л. Колесников, М.Р. Сапин // Материалы международной научно-практической конференции руководителей анатомических кафедр и институтов СНГ и Восточной Европы, посвященной 75-летию УОВГМУ. - Витебск, 2009. - С. 17-19.
2. Божович Л.И. Проблемы формирования личности / Л.И. Божович; под ред. Д.И. Фельдштейна. - М., Воронеж, 2001. - 382с.
3. Высоцкий Ю.А. Рейтинговая оценка знаний по 100 бальной шкале / Ю.А. Высоцкий, Л.А. Болгова, В.И. Курьшин // Журнал теоретической и практической медицины. - 2010, Т.8. - С.291.
4. Дидора Т.Д. Организация и дидактическое обеспечение дистанционной формы обучения в вузе / Т.Д. Дидора, С.В. Мохун, В.В. Иванко // Образовательные технологии. - 2010. - №2. - С.36-52.
5. Ильин Е.П. Мотивация и мотивы / Е.П. Ильин. - СПб.: Питер, 2000. - 98с.
6. Каткова Т.І. Соціально-професійна адаптація студентів вищих навчальних закладів економічного профілю / Т.І. Каткова. - Запоріжжя: Прем'єр, 2004. - 136с.
7. Машбиць Ю.І. Актуальні психолого-педагогічні проблеми дистанційного навчання / Ю.І. Машбиць, М.Л. Смутьсон // Актуальні проблеми психології: Психологічна теорія і технологія навчання / за ред. С.Д. Максименка, М.Л. Смутьсон. - К.: Міленіум, 2005. - Т.8, Вип. 1. - С.6-23.
8. Модернізація вищої освіти України і Болонський процес / М.Ф. Степко, Я.Я. Болюбаш, К.М. Левківський, Ю.В. Сухарніков // Вища школа. - 2004. - №2-3. - С.97-125.
9. Носенко Е.Л. Формування когнітивних структур особистості засобами інформаційних технологій / Е.Л. Носенко, М.А. Салюк. - Дніпропетровськ: Видво ДНУ, 2007. - 138с.
10. Результаты впровадження інноваційних технологій навчання за кредитно-модульною системою у Вінницькому національному медичному університеті ім. М.І. Пирогова / В.М. Мороз, Ю.Й. Гумінський, Т.Л. Полєся, Л.В. Фоміна // Збірник матеріалів навч.-метод. конф. "Інноваційні методики викладання в сучасній вищій освіті". - Вінниця, 2011. - С.128-133.
11. Современные подходы к организации учебного процесса на кафедре анатомии человека / И.В. Гайворонский, Г.И. Ничипорук, Л.П. Тихонова, И.Н. Кузьмина // Журнал теоретической и практической медицины. - 2010, Т.8. - С.292-294.

Мазченко В.Ф., Шевченко В.Н., Назарова А.С.

ПРОБЛЕМА АДАПТАЦИИ СТУДЕНТОВ-МИГРАНТОВ К УЧЕБНОМУ ПРОЦЕССУ НА КАФЕДРАХ ТЕОРЕТИЧЕСКОГО ПРОФИЛЯ МЕДИЦИНСКОГО УНИВЕРСИТЕТА

Резюме. Вынужденные изменения места проживания и обучения для студента является стрессом, который негативно влияет на его учебный потенциал. Для организации и обеспечения результативной учебной и познавательной деятельности студентов необходимо, чтобы задачи, решаемые на занятиях кафедр теоретического профиля выполнялись в условиях индивидуального подхода к студентам. К особенностям учебной деятельности студентов начальных курсов необходимо отнести интенсивность функционирования психики и высокое интеллектуальное напряжение. Организация успешной учебной деятельности студентов, которые мигрировали из восточных регионов и Крыма требует дополнительных усилий со стороны преподавателей. В статье изложены проблемы адаптации студентов-медиков из числа мигрантов к учебе на кафедрах теоретического профиля, обсуждены наиболее эффективные пути преодоления этих проблем.

Ключевые слова: студенты-мигранты, адаптация, учебная деятельность.

Mazchenko V.F., Shevchenko V.N., Nazarova A.S.

PROBLEM OF ADAPTATION MIGRANT STUDENTS TO EDUCATIONAL PROCESS AT THE DEPARTMENT OF THEORETICAL PROFILE MEDICAL UNIVERSITY

Summary. Forced changes in the place of residence and training for the student are a stress that negatively affects his academic potential. To organize and ensure effective educational and cognitive activity of students, it is necessary that the tasks to be solved in the classes of the departments of the theoretical profile are carried out in the conditions of an individual approach to students. To the peculiarities of the educational activity of the students of the initial courses it is necessary to attribute the intensity of the functioning of the psyche and the high intellectual tension. The organization of successful academic activity of students who migrated from the eastern regions and the Crimea requires additional efforts on the part of teachers. The article outlines the problems of adaptation of

medical students from among migrants to study at the departments of theoretical profile, discussed the most effective ways to overcome these problems.

Keywords: students-migrants, adaptation, educational activity.

Рецензент - д.мед.н. Школьников В.С.

Стаття надійшла до редакції 14.12.2016

Мазченко Віталій Феодосійович - к.мед.н., асистент кафедри анатомії людини ВНМУ ім. М.І. Пирогова; +38(068)8610458
Шевченко Володимир Миколайович - к.мед.н., доцент кафедри анатомії людини ВНМУ ім. М.І. Пирогова; +38(097)4109826
Назарова Олександра Сергіївна - асистент кафедри анатомії людини ВНМУ ім. М.І. Пирогова; +38(096)2802000

© Малик В.Д.

УДК: 616.718.4:616-001.5(477)

Малик В.Д.

Полтавська обласна лікарня ім. Н.В. Скліфосовського (вул. Шевченка, 23, м. Полтава, 36011, Україна)

ПЕРЕЛОМИ ПРОКСИМАЛЬНОГО ВІДДІЛУ СТЕГНОВОЇ КІСТКИ: СУЧАСНА МЕДИКО-СОЦІАЛЬНА ПРОБЛЕМА ТА ШЛЯХИ ЇЇ ВИРІШЕННЯ НА ТЕРЕНАХ УКРАЇНИ (ОГЛЯД ЛІТЕРАТУРНИХ ДЖЕРЕЛ)

Резюме. В роботі проведений аналіз джерел вітчизняної та іноземної літератури відносно структури, чинників виникнення, розповсюдженості, медичних та соціальних проблем, що виникають у хворих з переломами проксимального відділу стегнової кістки (ППВСК), приведені основні методики оперативного та консервативного лікування та реабілітаційні заходи цієї тяжкої категорії хворих. Визначено, що переломи проксимального відділу стегнової кістки є серйозною медико-соціальною проблемою як у світі так і на теренах нашої країни. Залишається невизначеним остаточно диференційований підхід, щодо методів оперативного лікування цієї категорії хворих, залежно від локалізації отриманого перелому, віку, стану хворого та ін. На теперішній час в Україні не розроблена загальна програма реабілітації хворих після ППВСК з залученням як медиків так і психологів та реабілітологів. Вирішення цих актуальних проблем дозволить покращити надання кваліфікованої медичної та соціальної допомоги цієї надзвичайно складної категорії хворих та є нагальною задачею яка стоїть перед науковцями та практичними ортопедами-травматологами нашої держави.

Ключові слова: переломи проксимального відділу стегна, аналіз джерел літератури, медичні і соціальні проблеми та шляхи її вирішення.

Проблема лікування хворих з переломами проксимального відділу стегнової кістки (ППВСК), що привертає пильну увагу сучасних травматологів, не втрапить своєї актуальності і в третьому тисячолітті. У структурі викликів машини швидкої допомоги до літніх і старих пацієнтів переважають звернення з приводу хронічних захворювань і побутових травм, серед яких основну роль відіграють переломи розглянутої локалізації, вони становлять 30-40% і навіть більше від усіх переломів у постраждалих геріатричного віку, які потребують стаціонарного лікування. Згідно статистичних досліджень, ППВСК становлять 17% у структурі травм опорно-рухового апарату. До них відносяться переломи шийки стегна (50-55%), вертельні переломи (35-40%) і підвертельні переломи (5-10%) [2, 19]. В структурі вертельних переломів і переломів шийки стегна переважають жінки (76% і більше), причому, в "жіночій" групі середній вік склав 71,6 років (переломи шийки) і 74 роки (вертельні переломи), а в "чоловічій" відповідно 59,9 і 64,8 років [23].

За даними ВООЗ цю травму щорічно отримують 1,7-2 млн. людей на земній кулі, що по праву можна назвати "епідемією" [32], причому сучасна медицина не володіє скільки-небудь надійними методами її профілактики. Більш того, дослідженнями прогнозується зрос-

тання частоти даних ушкоджень до шести мільйонів в 2050 році [4,5].

ППВСК та їх наслідки щорічно завдають величезної шкоди економіці будь-якої держави. У Великобританії щорічні витрати на лікування пацієнтів з ППВСК (включаючи медичну та соціальну допомогу становлять близько двох мільярдів фунтів стерлінгів, а в США - близько десяти мільярдів доларів [35, 38].

Мета огляду: провести аналіз вітчизняних та зарубіжних літературних джерел з метою визначення медичних та соціальних проблем ведення та лікування хворих з ППВСК та шляхів їх вирішення на теренах України.

У більшості випадків, ППВСК пов'язані з наявністю остеопорозу. Системний остеопороз за даними ВООЗ, спостерігається у 96-100% міських жителів у віці 60-70 років і більше. Величезне не тільки медичне, але й соціальне значення ППВСК пов'язано з прогресуючим збільшенням чисельності літніх людей, на 20% за останні 10 років у більшості розвинених країн світу [14, 22].

Не менш важливий є і її соціальний аспект цієї проблеми. ППВСК протягом першого року після травми навіть при своєчасному і повноцінному оперативному лікуванні забирають життя приблизно чверті, а за деякими даними навіть третини постраждалих, що вказує